

N:o 28.

Af herr **Chr. Bülow**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om lämpligheten af Hofrättens öfver Skåne och Blekinge förläggande till Lund, m. m.

Det har länge i vårt land klagats deröfver, att i den juridiska bildningen förefinnes en brist, i det nödig samverkan mellan teori och praktik saknas, att den akademiska läraren ofta icke är rätt skickad att dana unge män till praktiska jurister, att den unge akademikern — t. ex. docenten ej får deltaga i en högre kollegial domstols arbeten, såsom nu sker vid de flesta utländska universitet, belägna i städer, der äfven högre domstolar äro förlagda. Den vetenskapliga rätten och den tillämpade rätten vinna på att de äro resultat af gemensamt arbete.

Skåne, Halland och Blekinge hade fordom sina landsting i Lund. Den fordne landsdomaren i Skåne, som allt sedan sextonde århundradet hade sitt säte uti det sekulariserade Allhelgonaklostret i Lund, och som i lön åtnjöt inkomsterna af den till ett kronolän förvandlade klosteregendom jemte Frosta härad, afgjorde på Lunds landsting alla från häradsrätt inom Skånelagens område vädjade mål. Att landsdomarena i Halland och Blekinge voro landsdomaren i Lund underordnade framgår bland annat af en kongl. skrifvelse d. 6 januari 1573, genom hvilken Blekinges lands-

domare stämmes att försvara en sin dom inför landsdomaren på Skånes landsting i Lund. Sjelf hade denna sistnämde att inför herredag försvara de domar han fält. Inom den forna danska rättskipningen spelade sålunda landstingen ungefär samma roll som hofrätterna inom den nyare svenska. Befolkningen var så starkt fäst vid dessa förhållanden, att då Kristiern II år 1514 och Fredrik III år 1653 påbjödo flyttningen af Skånes landsting från Lund till Landskrona i afsigt att upphjelpa sistnämnda stad, dessa påbud, på grund af det motstånd de rönt, snart måste återkallas.

Det var icke en Riksdag, som beslutade att Hofrätten öfver Skåne och Blekinge skulle förläggas till Kristianstad, utan det var Konungen ensam. Om Riksdagen beslutat i frågan, skulle säkerligen hofrätten blifvit förlagd till Lund, platsen dit Sveriges södra landskaps äldre traditioner eller deras utveckling mest anvisade.

Riksdagens justitieombudsman har i sin embetsberättelse till 1875 års Riksdag lifligt framhållit nödvändigheten att i vårt land närmare sammanföra juridisk teori och juridisk praxis.

En juristförening, som behandlat samma fråga, har uttalat sig i samma syfte.

E. o. professor A. O. Winroth yttrade på nämnda juristföreningsmöte i Malmö 1883, att en förflyttning af Hofrätten öfver Skåne och Blekinge till Lund kunde betecknas såsom ett livsvilkor för att den juridiska fakulteten skulle kunna fylla sitt kall och dermed äfven såsom ett verksamt medel för höjandet af den juridiska vetenskapen och embetsmannabildningen i vårt land. Såsom förhållandena nu voro, hade fakulteten svårt att vid sig fästa tillräckliga och lämpliga krafter. De som voro juridiskt bäst begåfvade hade en viss motvilja mot akademiens tjänst. Detta skulle med den ifrågasatta flyttningen blifva annorlunda.

Det synes som vore juristerna i Sverige temligen öfverens i frågan, och många af dem yrka allvarligt på hofrättens förflyttning till universitetsstaden. Sålunda blir frågan om flyttningen alltmera betydelsefull.

Att Kristianstad vid bestämmandet af säte för hofrätten tagit företrädet framför Lund, hade väl berott derpå, att Kristianstads läge då ansågs mera centralt för de under hofrättens domvärjo liggande landskapen. Men, såsom jernvägarne nu äro dragna, ligger Kristianstad snarare i en afkrok, medan Lund åter, beläget i Skånes rikaste och för samfärdsel mest öppna trakt, befinner sig på den allmänna stråkvägen mellan Sverige och kontinenten vid hela det södra Sveriges ekonomiska pulsåder. Och skulle, såsom det ståtts i utsigt, Halland en gång läggas under hof-

rätten öfver Skåne och Blekinge, skulle Lunds belägenhet som plats för hofrätten visa sig vara än mera central.

Hofrätten i fråga sammanbor nu under intrasslade förhållanden med ett artilleriregemente och bor ytterst tarfligt.

Professor Schlyter i Lund sålde sin gård med en stor och väl belägen tomt till Lunds stad för ungefär hälften af den summa egendomen var värd, med önskan att hofrätten skulle få ett nytt hem, just der han skrivit sitt jättearbete landskapslagarne. Jag vågar tro att Lunds stadsfullmäktige skulle beredvilligt göra allt hvad Lunds stad förmår för att bidraga dertill, att hofrätten skulle få ett godt hem i staden.

Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 3 år 1884 uttalade att det kunde icke bestridas, »att både historiska grunder och viktiga principiella skäl» talade för hofrättens förflyttning till Lund, och utskottet kunde ej annat än dela den åsigten om fördelarne så väl för hela den juridiska verksamheten i landet som särskildt för den sydsvenska högskolans juridiska fakultet äfvensom för hofrätten öfver Skåne och Blekinge. Utskottet ansåg dock, att Riksdagen borde vänta, tills Kongl. Maj:t toge frågan om hand.

Det är emellertid detta — att Kongl. Maj:t skulle taga frågan om hand — jag med min motion åsyftar och yrkar därför,

att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse an-
hålla, att Kongl. Maj:t ville låta verkställa fullständig
utredning af frågan om lämpligheten af Hofrättens öfver
Skåne och Blekinge förläggande till Lund samt der-
efter till Riksdagen göra den framställning, hvartill
utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1892.

Christian Bülöw.